

261/2001 Sb.

ZÁKON

ze dne 10. července 2001

o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

§ 1

(1) Zákon se vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a bylo jim o tom vydáno podle § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje, (dále jen "účastník národního boje za osvobození"). Účastníkem národního boje za osvobození je i občan České republiky, který splňuje podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. a) citovaného zákona, pokud byl příslušníkem československého armádního sboru ve Svazu sovětských socialistických republik a konal tam službu sice kratší než tři měsíce, avšak společně se službou příslušníka první československé armády na Slovensku jeho vojenská služba trvala alespoň tři měsíce.

(2) Zákon se vztahuje i na vdovy nebo vdovce po účastníku národního boje za osvobození, pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo v době účasti manžela v národním boji za osvobození nebo bylo z důvodu nemožnosti uzavřít manželství uzavřeno nejpozději do 31. prosince 1945 a jejichž manžel buď padl nebo kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje i na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství, a na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji za osvobození padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhli věku 18 let (dále jen "děti").

(3) Za účastníky národního boje za osvobození se podle tohoto zákona považují též občané České republiky, kteří v době od 15. března 1939 do 8. května 1945 byli z rasových nebo náboženských důvodů soustředěni do vojenských pracovních táborů na území Československa v jeho hranicích z 29. září 1938 nebo se z týchž důvodů na tomto území ukrývali po dobu celkem nejméně tří měsíců a pokud za tuto dobu již neobdrželi jednorázovou peněžní částku podle zákona č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické persekce.

(4) Podmínka občanství České republiky se považuje za splněnou, pokud občanství trvá ke dni podání žádosti o poskytnutí jednorázové peněžní částky.

§ 2

(1) Zákon se dále vztahuje na občany České republiky, kteří byli vězněni mezi 25. únorem 1948 a 1. lednem 1990 a u kterých bylo rozhodnutí o jejich věznění zcela nebo částečně zrušeno podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, (dále jen "politický vězeň").

(2) Zákon se rovněž vztahuje na vdovy a vdovce po osobách uvedených v odstavci 1, pokud jsou občany České republiky, jejichž manželství trvalo po celou dobu věznění, či vzniklo během jejich věznění a jejich manžel kdykoliv později zemřel; stejně tak se zákon vztahuje na vdovy a vdovce, pokud jsou občany České republiky, kteří uzavřeli nové manželství.

(3) Podmínka občanství České republiky se považuje za splněnou, pokud občanství trvá ke dni podání žádosti o poskytnutí jednorázové peněžní částky.

§ 3

(1) Účastník národního boje za osvobození, vdovy nebo vdovci a děti podle § 1 odst. 2 anebo politický vězeň a vdovy a vdovci podle § 2 odst. 2 jsou oprávněnými osobami (dále jen "oprávněná osoba"), které mají nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky (dále jen "nárok").

(2) Nárok je nutné uplatnit písemnou žádostí u orgánu příslušného k vydání rozhodnutí nejpozději do 31. prosince 2002, jinak nárok zaniká.

§ 4

(1) Oprávněná osoba uvedená v § 1 odst. 1 a 2 předloží ověřený opis osvědčení vydaného podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., popřípadě dokladů, které toto osvědčení nahrazují anebo tyto skutečnosti osvědčují, nebo ověřený opis potvrzení vydaného podle § 5 zákona č. 34/1946 Sb., jímž se vymezuje pojem československého partyzána, a další ověřené doklady osvědčující nárok, pokud je k tomu orgán příslušný k vydávání rozhodnutí vyzve anebo rozhodnutí o úplném či částečném zrušení rozhodnutí o jejich věznění.

(2) Je-li oprávněná osoba vdovou nebo vdovcem, předloží oddací list.

(3) Celková doba účasti v jednotlivých družích národního boje za osvobození podle § 1 odst. 1 bodu 1 písm. c) až f), bodu 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., se sčítá. Celková doba účasti v československém armádním sboru ve Svazu sovětských socialistických republik, pokud byla kratší než tři měsíce, se sčítá s celkovou dobou služby v první československé armádě na Slovensku a takto sečtená doba se připočítává k celkové době účasti v národním boji za osvobození.

(4) Celková doba věznění se u politických vězňů sčítá. Při částečné změně odsuzujícího soudního rozhodnutí se počítá jen rozdíl mezi tresty vykonanými na základě původního rozsudku a stanovenými přiměřenými tresty nebo tresty nově uloženými.

§ 5

(1) Výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození trávající alespoň 1 rok činí 120 000 Kč. Za každý další měsíc účasti v národním boji za osvobození se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1 000 Kč.

(2) Výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění delším než 1 rok činí 120 000 Kč. Za každý další měsíc věznění se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1 000 Kč.

(3) Výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození kratším než 1 rok, trávícím však alespoň tři měsíce nebo alespoň dva měsíce v případě služby v partyzánské jednotce jako československý partyzán podle zvláštního zákona¹⁾ činí 60 000 Kč.

(4) Výše jednorázové peněžní částky pro politického vězně při věznění kratším než 1 rok, trávícím však alespoň 3 měsíce, činí 60 000 Kč.

(5) Pokud oprávněná osoba prokáže, že při národním boji za osvobození byl účastník národního boje za osvobození zraněn a v důsledku tohoto zranění mu byl přiznán plný invalidní důchod, částečný invalidní důchod, invalidní důchod nebo příspěvek k důchodu, činí výše jednorázové peněžní částky 120 000 Kč.

(6) Ustanovení odstavce 5 se uplatní jen tehdy, není-li pro oprávněnou osobu výhodnější částka podle odstavce 1.

(7) Výše jednorázové peněžní částky podle odstavců 1 až 6 činí pro vdovu nebo vdovce po účastníku národního boje za osvobození nebo po politickém vězni a děti podle § 1 odst. 2 vždy její polovinu. Pokud účastník národního boje za osvobození nebo politický vězeň v národním boji za osvobození padl nebo na němž byl vykonán trest smrti nebo který zemřel při věznění, činí výše jednorázové peněžní částky pro vdovu nebo vdovce a děti podle § 1 odst. 2 120 000 Kč.

(8) Skutečnosti uvedené v odstavci 5 prokáže oprávněná osoba výměrem invalidního důchodu nebo příspěvkem k důchodu vydaným podle zákona č. 164/1946 Sb., o péči o vojenské a válečné poškozence a oběti války a fašistické persekuce. Může je rovněž prokázat rozhodnutím o přiznání invalidního (plného invalidního) důchodu nebo částečného invalidního důchodu vydaným podle předpisů o národním pojištění, sociálním zabezpečení nebo důchodovém pojištění.

§ 6

O nároku, o výši jednorázové peněžní částky a o její výplatě oprávněné osobě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení. V případech, kdy důchod z důchodového pojištění vyplácí orgán sociálního zabezpečení příslušníků ozbrojených sil²⁾ nebo ozbrojených sborů, je věcně příslušným orgánem k rozhodnutí tento orgán.

§ 7

(1) Řízení podle tohoto zákona se zahajuje na návrh oprávněné osoby.

(2) Včas uplatněný nárok, pokud o něm nebylo rozhodnuto nebo pokud nedošlo k výplatě jednorázové peněžní částky, přechází v případě úmrtí oprávněné osoby na její dědice.

(3) Na řízení podle tohoto zákona se použije, pokud tento zákon nestanoví jinak, správní řád.³⁾

(4) Proti rozhodnutí orgánu uvedeného v § 6 lze podat opravný prostředek k vrchnímu soudu, v jehož obvodu je obecný soud oprávněné osoby.

§ 8

(1) Řízení provedené podle tohoto zákona je osvobozeno od poplatků.

(2) Jednorázová peněžní částka poskytnutá oprávněné osobě nepodléhá dani z příjmů fyzických osob, nezahrnuje se do vyměřovacího základu pro výpočet pojistného na veřejné zdravotní pojištění ani do příjmu rozhodného pro účely sociálních dávek.

§ 9

Náklady na jednorázovou peněžní částku hradí stát.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945

§ 10

Zákon č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, se mění takto:

1. V § 1 odst. 2 se za slova "v národním boji za osvobození" vkládají slova "nebo bylo z důvodu nemožnosti uzavřít manželství uzavřeno nejpozději do 31. prosince 1945".

2. V § 3 odst. 1 se za slova "osvědčující nárok" doplňují slova "ze kterých je zřejmá délka služby v zahraniční armádě, která je rozhodující pro nárok".

ČÁST TŘETÍ

PŘECHODNÉ USTANOVENÍ

§ 11

Nárok vdov nebo vdovců na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945, ve znění § 10 bodu 1 zákona č. 261/2001 Sb., je nutné uplatnit ve formě písemné žádosti u orgánu příslušného podle zákona č. 39/2000 Sb. k rozhodnutí a výplatě jednorázové peněžní částky nejpozději do 31. prosince 2002, jinak nárok zaniká.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

§ 12

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Klaus v. r.

Havel v. r.

v z. Špidla v. r.

1) Zákon č. 34/1946 Sb., jímž se vymezuje pojem československého partyzána.

2) § 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.